

Ayağa Kalkın Yeryüzünün Lanetlileri Dünyayı Kökünden Deđiřtireceđiz

Furkan Çelik

16.10.2018

1 Mayıs'ta "Enternasyonal" marşını söyleyen çocuklar, Paris, Fransa, 1934

***Yüce kurtarıcılar değil onlar:
Ne tanrı, ne sezar, ne de devlet
Üretenler biziz
kendi kendimizi kurtarıyoruz!***

Ambalaj işçisi, kumaş desencisi, nakliye işçisi, şair, besteci, Paris Komünarı ama her şeyden önce devrimci ve anarşist Eugène Pottier, 4 Ekim 1816 Fransa'da bir sandık imalatçısının oğlu olarak doğdu. Yaşamak için emeğini satmak zorunda kalan milyonlardan biriydi. Genç yaşında siyasi yaşantısını şekillendirecek olaylar yaşadı. 1830'da Bourbon'lar iktidardan devrilirken, Fransız halkının dilinde onun "Yaşasın Özgürlük" şiiri dolaşıyordu. 1848 devrimlerinde de mücadeledeydi, devrimlerin örgütlendiği yerlerde krallara, memurlara, din adamlarına yönelik öfkeyi dile getiren şarkıları söyledi durdu. 1851 darbesinden sonra kavgaya dört elle sarıldı. Çalıştığı kumaş üstüne desen yapan işçiler arasında Enternasyonal'in örgütlenmesini yaptı, 1867'de La chambre Syndicale des Ateliers de Dessin'nin (Resim Atölyeleri Sendika Odası) kuruluşunda yer aldı. Dünya işçilerini ilk kez tek bir çatı altında toplayan örgütlenmenin emekçilerindendi. 26 Mart'ta Komün üyesi seçildi, Louise Michel'le aynı birliğin, Ulusal Muhafız Birliği'nin militanlarından biriydi. Paris Komünü'nde son ana kadar barikatların başındaydı Pottier. Mücadelesini edebiyatla, şiirle birleştirdi. Komün'ün sanatın gelişimine katkı sağlaması için kurulan Le Fédération des Artistes (Sanatçılar Federasyonu) için çalıştı. Siyasi yaşantısı, hakkında idam emrinin verilmesinin ardından sürgünle devam etti. Kuzey Amerika'da ezilenleri örgütlemeye devam eden, Paris Komünü'nden çıkarılacak derslerle yola devam edilmesi gerektiğini anlatan Eugène Pottier, geçirdiği felç sonucu 6 Kasım 1887'de yaşamını yitirdi. Cenazesi, yaşadığı ve mücadele ettiği topraklarda Père-Lachaise mezarlığına kaldırıldı. "Yaşasın Komün" sloganları ve polisle girilen çatışmalarla bir eylem gibi geçen cenaze, duvarları önünde vahşice katledilen devrimcilerin anısına bir saygıydı.

Pottier, Komün'ün hatırasını canlı tutmak, mücadeleyi her yere yayacak sözler yazmak için kolları sıvadı. Bir efsaneye göre Kanlı Hafta sırasında, bir çatı katına sıkışmışken bir diğere göre Fransa'da Cumhuriyet'in ilân edildiği 4 Eylül 1870'in ertesi günü Enternasyonal'in sözlerini kaleme aldı. Komün'ün kanlı bir şekilde bastırılmasının ardından bugün eylemlerde, etkinliklerde hep bir ağızdan söylenen Enternasyonal Marş'ının sözleri mücadelenin içinde doğdu. Sadece Enternasyonal değil, 1871'in hatırasını Le Mur Voilé (Lekeli Duvar) ve Le Monument des Fédérés (Federeler Anıtı) gibi başka şiirleriyle de yaşatmaya çalıştı.

Yaşadığımız coğrafyada da işçi hareketinin ilk örgütlenmeye başladığı günlerden beri, çeşitli sendikaların, örgütlenmelerin benimsediği bir marş haline gelen Enternasyonal, dilimizde yoğunluklu olarak bestelenmek için uyarlanmış bir versiyonuyla biliniyor. Ancak orijinal Enternasyonal şiiri 6 kıtadan oluşuyor. Ezilenlerin örgütlü mücadelesini, her parçasıyla anlatan bu şiir önce "yeryüzünün lanetlilerine" yani işçilere, ezilenlere yönelik bir isyan çağrısıyla başlar. "Ayağa kalkın! Açlığın tutsakları/Geçmiş masadan kazıyalım/Köle toplulukları, kalkın!/Dünya kökünden değışecek"

Sonrasında, Bakunin'in Hıristiyanlığa ve otoriter sosyalizme ilişkin sert eleştirilerini barındıran kitabına verdiği isimdeki gibi "Ne tanrının, ne de devletin" bizleri kurtarabileceğinden bahseder, "biz ancak kendi kendimizi kurtarıyoruz". Pottier'in şiiri, teorik bir kitaptan hallicedir; "Devlet ezer ve yasa hile yapar/Vergi yoksulun kanını emer/İktidar altında yaşayıp durmaya artık yeter" diyerek işçilerin devletsiz bir şekilde örgütlenmesi gerektiğine vurgu yapar.

Yine aynı şekilde, çevirilerinden dolayı pek bilinmese de bir o kadar anti-militaristtir Enternasyonal;

***"Efendiler bizi dumanlarla sarhoş ediyor
İşçilere barış, zalimlere karşı mücadele!
Ordularda grev!
Silahlar havaya, safları bozalım***

*Vazgeçmezlerse eğer bizlerden
Kahramanlar yapmaktan
Öğrenecekler, kurşunlarımız
Kendi generallerimizi vuracak!”*

Aradan geçen onca yıla rağmen, enternasyonal bütün gücüyle ezilenlerin, işçilerin en derin özlemlerinin ifadesi, daha adaletli bir dünyaya olan inancın marşı olmaya devam ediyor.

Anarşist Kütüphane

Furkan Çelik
Ayğa Kalkın Yeryüzünün Lanetlileri Dünyayı Kökünden Değiştireceğiz
16.10.2018

Bu yazı Meydan Gazetesi'nin 46. sayısında yayınlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net